

Jaarverslag 2019 Leergeld Amsterdam

Leerervaringen voor 2020

8 april 2020

Inleiding

Leergeld Amsterdam¹ heeft de kans heeft gekregen om in een pilot haar waarde te laten zien voor Amsterdamse kinderen uit arme gezinnen. Die pilot liep van 25-9-2017 t/m 31-12-2019 in vier stadsdelen Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw-West, en werd mogelijk gemaakt door de gemeente Amsterdam en een groot aantal donaties. Dit Jaarverslag 2019 is niet alleen een terugblik op het jaar 2019, maar op de hele periode van de pilot.

Gemiste kansen als kind hebben levenslange gevolgen³. Leergeld wil daarom kinderen van 4 tot 18 jaar uit gezinnen met een smalle beurs meer kansen geven om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen door samen met andere kinderen mee te kunnen doen in vrije tijd en vooral op school.

Het is mooi om in de evaluatie van het Lectoraat Armoede Interventies van de Hogeschool van Amsterdam te lezen hoe positief de 48 geïnterviewde gezinnen zijn². Zij vertellen dat er goed naar hen geluisterd is, hoe welkom de steun van Leergeld was en dat het hen rust heeft gegeven in de hectiek van hun armoede-problematiek. In combinatie met de 3000 tijdens de pilot gesteunde kinderen laat dat de waarde voor die kinderen en de behoefte aan de steun van Leergeld Amsterdam goed zien. Leergeld Amsterdam wil echter ook de leerervaringen uit de pilot benutten. Het woord 'leergeld' krijgt zo letterlijk betekenis voor de eigen organisatie van Leergeld Amsterdam.

Op grond van het geleerde in de pilot gaat Leergeld Amsterdam zich in 2020 vooral richten op de volgende kinderen/gezinnen met een smalle beurs:

- 1) kinderen zonder stadspas (gezinnen van werkende armen, ongedocumenteerden, hoge vaste kosten),
- 2) scholieren die niet mee kunnen op schoolreis of die bijles, laptop of een fiets nodig hebben.
- 3) gezinnen in acute nood, bijvoorbeeld door plotselinge wijzigingen in gezinssamenstelling.

Leergeld helpt deze gezinnen door persoonlijke benadering, omdat wij bij mensen **thuis** komen.

“De bijlessen helpen heel erg voor mijn zoontje. Hij vindt de begeleider heel erg leuk en is helemaal fan van haar. Dat vind ik heel mooi om te zien. Ben blij voor hem dat hij nu meer plezier heeft in de vakken die hij moeilijk vond.”

Bedankt

Leergeld Amsterdam heeft van veel kanten steun gekregen, om te beginnen van de gemeente Amsterdam. Maar er waren meer donoren nodig om ons werk mogelijk te maken. In het bijzonder noemen we het Ministerie van Sociale en Werkgelegenheid (de 'Klijnsma gelden'). Verder hartelijk dank aan een aantal particuliere fondsen voor zowel steun aan kinderen, als voor projectmatige steun, zoals het vrijwilligerswerk van Leergeld Amsterdam (zie voor donateurs www.leergeldamsterdam.nl).

Ook collega-kindvoorzieningen van Amsterdam, zoals Jeugdfonds Sport, Jongerencultuurfonds Amsterdam, Jeugdeducatiefonds en SINA bedanken wij hartelijk voor hun samenwerking. In een grote en complexe stad als Amsterdam is het voor gezinnen met een smalle beurs belangrijk om te weten waar zij terecht kunnen. Last but not least dank aan onze medewerkers en vrijwilligers, de spil waar het werk van Leergeld om draait.

“Vond het fijn dat ze tijd nam voor mijn verhaal, ook omdat ik veel dingen vertelde die niks met Leergeld te maken hadden. Ben blij dat er iemand kwam die mij serieus nam en mijn verhaal wilde aanhoren. Niet iedereen doet dat.”

¹ Leergeld Amsterdam is een jonge loot aan de Leergeld-stam met 107 stichtingen, die in 267 gemeenten werken. Er is één landelijke Leergeld-formule, maar er zijn lokale verschillen in de uitwerking. Zie voor adres en andere gegevens van Leergeld Amsterdam blz. 6.
² Zie blz. 4. Dit Jaarverslag 2019 bevat citaten uit het rapport van de Hogeschool van Amsterdam en casus-beschrijvingen.

Het effect van armoede op een kind

In Nederland groeien 378.000 kinderen in armoede op (één op 9 kinderen)³. Hoewel er voorzieningen zijn om die kinderen mee te kunnen laten doen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten, bereiken die nog niet de helft van hen. Vooral als zij kansen missen op school, lopen zij een grote achterstand op leeftijdsgenoten op. Aangetoonde risico's van kinderen uit arme gezinnen zijn³:

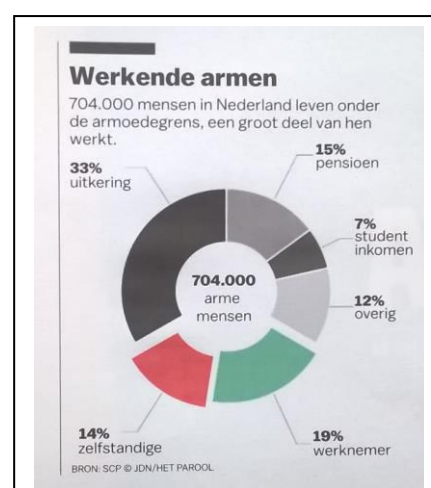
- Lagere schoolprestaties,
- Voortijdig schoolverlaten,
- Meer gezins- en gedragsproblemen,
- Meer armoede in volwassenheid en bij eigen kinderen,
- In relatie met ongezond gedrag een gemiddeld 6 jaar lagere levensverwachting.
- Onderzoek heeft verder laten zien dat armoede leidt tot een daling van het IQ met 11 – 13 punten⁴.

“Ik ben een werkende moeder en ik verdien helaas net teveel. Het scheelt maar een paar euro's, maar dat maakt de gemeente echt niks uit. Ik heb het meerdere malen geprobeerd. Soms denk ik echt dat ik beter de uitkering in kan gaan, omdat ik dan nog word geholpen met bepaalde dingen”.

Armoede bij kinderen in Amsterdam

Amsterdam kent de nodige armoedeverzoeken, waaronder de stadspas voor minima gezinnen, maar er zijn veel kinderen die geen beroep op zulke voorzieningen doen. Dat zit zo:

- De gemeente Amsterdam registreerde ruim 27.000 kinderen, die in armoede leven (23% van de kinderen 5 t/m 18 jaar)⁵, waarvan maar liefst 73% met een niet-westerse achtergrond,
- 71% van hen krijgt van de gemeente een scholierenvergoeding en 65% heeft een stadspas, waarmee sport, muziek/toneel/ dans e.d. en de ouderbijdrage basisschool bekostigd kan worden.
- Er is echter ook een grote groep gezinnen met een smalle beurs, die geen recht heeft op een stadspas: kinderen van werkende armen, zzp'ers, mensen met schulden, met veel medische kosten of ongedocumenteerden.
- En er zijn gezinnen die om een of andere reden geen stadspas vragen, die niet weten dat ze er recht op hebben of de voorzieningen niet kennen, zoals laaggeletterden. Of die acuut inkomen verliezen door onverwachte gezinsgebeurtenissen (aanvragen van een stadspas kost tijd).
- Als gezinnen al gebruik maken van de stadspas of de scholierenvergoeding, is die niet genoeg om mee te kunnen op een buitenlands schoolreis, voor bijles, een fiets of in een aantal gevallen een laptop.

Al met al schat Leergeld Amsterdam dat het om zo'n 10.000 kinderen gaat, die geen of onvoldoende gebruik kunnen maken van bestaande kindvoorzieningen. Daar gaat Leergeld Amsterdam naar op zoek. Lector Armoede Interventies, Roeland van Geuns, liet op het Leergeld symposium op 30-9-2019 (bijlage 1) zien dat 80% van de kinderen goed geholpen is met algemene maatregelen, maar dat voor de andere 20% maatwerk nodig is. Dit kost grosso modo net zoveel inspanning als de voorzieningen voor die 80%.

Gezin uit Oost. Ouders zijn chronisch ziek en leven van WIA uitkering van vader, maar door te hoog inkomen vallen zij buiten de gemeentelijke regeling. Tekort aan alles. Vier kinderen in de leeftijd van 12 t/m 20 jaar. Ouders willen niet dat kinderen gaan werken om zich volledig te kunnen richten op school (vwo). Gezin heeft 671 euro per maand te besteden met zes gezinsleden. We hebben onder andere laptops verzorgd, sportabonnementen en ouderbijdragen/schoolreizen, zodat bijv. hun dochter weer een kluisje kon huren op school, dat erg handig is omdat zij astma heeft. Ouders waren erg ontroerd toen. Het is een hele liefdevolle familie. Onlangs ook verwezen naar de voedselbank.

³ Sociaal Economische Raad, maart 2017, <https://www.ser.nl/nl/publicaties/opgroeien-zonder-armoede>

⁴ <http://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/kc-mr/publicaties/armoede-interventies/dezwijger-roeland-van-geuns-20160330.pdf?1459429542438>

⁵ Armoedemonitor gemeente Amsterdam, november 2018, blz. 30 en 36

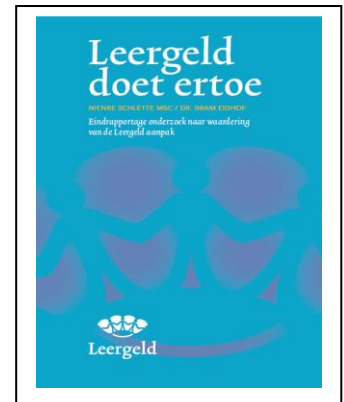
De Leergeld-aanpak werkt

Leergeld onderscheidt zich als bekend merk¹:

- Uniek aan Leergeld zijn de huisbezoeken en de vrijwilligers.
- De werkzaamheid van de Leergeld-formule is zichtbaar in het Rapport van de Hogeschool Amsterdam over de pilot (blz. 4) en het rapport van het Instituut voor Publieke Waarden van de Vrije Universiteit⁶.
- De Leergeld-formule bevordert kansgelijkheid en bestrijdt segregatie. Zie rapporten SER³ of de Kinderombudsman⁷.

De kinderen, waarvoor Leergeld Amsterdam werkt, hebben gemeen dat zij lastig zijn te bereiken. Als dat niet zo was, zou dat al lang gebeurd zijn via algemene voorzieningen (Roeland van Geuns, symposium 30-9-2019, bijlage).

Om ze te bereiken, moet Leergeld wel iets te bieden hebben. Want dat is de reden dat zij zich tot Leergeld Amsterdam wenden. Leergeld moet er daarbij wel voor zorgen dat de steun bij de kinderen terecht komt, die dat het meest nodig hebben. Hoe gaat dat in zijn werk?

1. Op twee manieren kan een aanvraag voor steun worden gedaan. Ouders kunnen zich via de website van Leergeld Amsterdam laten aanmelden door een intermediair van een instantie (school, welzijnsinstelling, jeugdhulp) of naar een inschrijffuur in de wijk komen.
2. Bij de aanmelding vraagt Leergeld Amsterdam om gegevens die de noodzaak van de ondersteuning aantonen. Dat kan een stadspas zijn of gegevens die anderszins aantonen dat een gezin krap bij kas zit. Die gegevens blijven uiteraard vertrouwelijk.
3. Soms schieten schriftelijke gegevens tekort om op basis daarvan een beslissing te nemen. Dan gaat Leergeld Amsterdam op huisbezoek. Vooral bij taalproblemen of een noodsituatie is een huisbezoek nodig om de noodzaak van steun te constateren.

“Het heeft echt heel veel voor mij betekend. Als ouder kan je je soms best wel machteloos voelen, omdat je je kinderen heel graag iets wilt geven, maar het je niet lukt. Dat doet ook wel pijn en soms had ik dan echt het gevoel dat ik gefaald had, omdat ik mijn kinderen iets ontnam. Dat gevoel is nu wel echt weg. Ik weet en kan met een gerust hart denken aan het feit dat mijn kinderen gewoon op schoolreis kunnen gaan”.

Vrijwilligers

Ouders willen graag het beste voor hun kind. Als dat niet lukt geeft dat schuldgevoel, schaamte en stress. Dat maakt dat ouders vaak een lagere drempel ervaren bij een vrijwilliger dan bij een beroepskracht^{6,8}. Leergeld Amsterdam heeft diverse vrijwilligersfuncties, variërend van huisbezoekers en kantoorfuncties tot PR en fondsenwerving. Per eind 2019 had Leergeld Amsterdam 42 vrijwilligers, die begeleid worden door een kleine staf beroepskrachten. Vooral het werken als huisbezoeker vraagt veel van vrijwilligers. Daarom worden ze getraind in het voeren van gesprekken en de sociale kaart van Amsterdam.

Sommigen vrijwilligers brengen veel ervaring mee, voor anderen is vrijwilligerswerk een nieuwe uitdaging, waarin zij ruimte ervaren om te groeien. Voor een aantal van hen is het werk bij Leergeld ook een opstapje naar een betaalde baan. Dat ervaart Leergeld Amsterdam als een van haar successen. Zelf moet Leergeld dan wel weer op zoek naar nieuwe vrijwilligers, wat bij de huidige werkgelegenheid niet meevalt. Om de kinderen te blijven steunen, is er altijd ruimte voor vrijwilligers (www.leergeldamsterdam.nl/vrijwilligers).

Gezin uit Nieuw West: Vader depressief en al meerdere malen opgenomen bij de crisisopvang, moeder was schoonmaker, maar afgekeurd i.v.m. artrose, moeder laaggeletterd, drie kinderen van wie een meisje met syndroom van Down, kleine driekamerwoning, schimmel- en geluidsoverlast.

De ziektebewaking was net te hoog om voor 'extra's' in aanmerking te komen. Contributie voetbalclub voor zoon en dochter was al twee jaar niet betaald. De kinderen moesten van de sport af als er niet snel betaald zou worden. Leergeld heeft ervoor gezorgd dat de kinderen konden blijven voetballen. Verder hebben we zwembles voor het meisje met Downsyndroom aangevraagd bij een speciaal zwembad. Daarnaast maatschappelijk werk ingeschakeld om een grotere woning te regelen.

⁶ <https://www.leergeld.nl/dit-is-leergeld/effectiviteit/>

⁷ <https://www.dekinderombudsman.nl/ul/cms/fck-uploaded/2017.12.05RapportAllekinderenkansrijk.pdf>

De resultaten

Kwantitatief: veel aanmeldingen

Vanaf de start in september 2017 t/m december 2019 heeft Leergeld Amsterdam zo'n 2200 kinderen ondersteund met hulp in natura, m.n. in de stadsdelen Noord, Oost, Zuidoost en Nieuw West, en 800 kinderen verwezen naar collega kindvoorzieningen, bijvoorbeeld naar de scholieren vergoeding van de gemeente Amsterdam, het Jeugdfonds Sport, het Jongerencultuurfonds, het Jeugdeducatiefonds of armoedestichting SINA. Onder de 3000 kinderen die materiële steun kregen, verwees Leergeld ook bijna 600 gezinnen naar andere hulp, zoals maatschappelijk werk, schuldsanering, jeugdhulp, taalondersteuning of maatjesprojecten voor huiswerk of budgetbeheer. De grote hoeveelheid aanmeldingen laat zien dat er veel behoefte aan de steun van Leergeld Amsterdam is. Tijdens de pilot heeft Leergeld Amsterdam weinig reclame gemaakt. Desondanks wisten ouders Leergeld goed te vinden (mond-tot-mond reclame). Reclame had meer groei gegeven, maar ook de jonge organisatie meer belast.

Soort cijfers		2017 Q4	2018	2019	Totaal
1. Aangemeld	Aantal nieuw geregistreerde gezinnen per periode	263	746	978	1987 ¹⁾
	Aantal ingeschreven gezinnen eind periode		937	1629	
	Aantal afgelegde huisbezoeken	20	229	253	502
	Aantal geregistreerde kinderen per periode	447	1262	1769	2477
2. Verwezen	Aantal verwijzingen naar andere kindvoorzieningen ²⁾	80	329	410	819
	Aantal verwijzingen naar maatschappelijk instanties ³⁾	67	223	293	583
3. Steun in natura	Aantal kinderen dat verstrekking kreeg	51	650	1500	2201 ⁴⁾
	Verleende verstrekkingen ⁵⁾		507	2569	3298
Totaal 2 + 3	Totaal gesteunde kinderen (verwezen/verstrekkingen)	131	979	1910	3020

Toelichting bij de tabel

De gegevens zijn afkomstig uit het landelijke 'Leergeld Informatiesysteem' (Lisy).

1. De verdeling van gezinnen over de vier pilot stadsdelen over de hele periode: Nieuw West 566, Zuidoost 595, Oost 366, Noord 294, overig 124 (o.m. ongedocumenteerde kinderen).
2. Kinderen die geen verstrekking van Leergeld Amsterdam kregen, maar verwezen werden naar de scholierenvergoeding van de gemeente, Jeugdfonds Sport, het Jongerencultuurfonds Amsterdam en SINA.
3. Verwezen gezinnen naar maatschappelijke instanties, zoals maatschappelijk werk, jeugdhulp, schuldhulp en maatjesprojecten. Dit zijn verwijzingen naast een verstrekking van Leergeld Amsterdam.
4. Eén kind kan in meerdere jaren verstrekkingen hebben gehad. Het totaal is daarom lager dan de optelsom van jaren.
5. Per kind kan meer dan één verstrekking worden gegeven. Omdat voor sport en cultuur verwezen wordt naar andere voorzieningen, gaf Leergeld Amsterdam in de pilot 92% van de verstrekkingen uit aan ondersteuning in natura bij huiswerkbegeleiding, bijles, schoolreizen, fietsen, laptops en kindermeubilair.

"Ik vond het prettig dat ze langskwam. Eén op één kan je toch echt je verhaal vertellen. Aan de telefoon is het toch anders, dan kan je je boodschap niet helemaal goed overbrengen. Maar als iemand op huisbezoek komt, zien ze ook je situatie. Aan de telefoon zien ze niet hoe erg je het hebt."

Kwalitatief: heel tevreden gezinnen

De uitkomsten van het evaluatie onderzoek van de Hogeschool van Amsterdam onder 48 gezinnen⁸ laten zien hoe welkom de steun van Leergeld was en dat het de gezinnen rust heeft gegeven in de hectiek van hun armoedeproblematiek. De belangrijkste conclusies geciteerd uit dat onderzoek:

- *Type aanbod*

Het ondersteuningsaanbod dat Leergeld biedt, is anders en aanvullend op de voorliggende voorzieningen. Voor veel zaken kunnen minimagezinnen alleen bij Leergeld terecht. Deze ondersteuning blijkt nodig te zijn en veel te betekenen voor de gezinnen.

- *Extra ondersteuning*

Uit zowel de interviews met de gezinnen als met de gezinsbezoekers blijkt dat de scholierenvergoeding voor veel gezinnen niet toereikend is en zij alsnog geconfronteerd worden met kosten die ze niet kunnen betalen. De ondersteuning van Leergeld voorziet hierin.

⁸ <http://leergeldamsterdam.nl/wp-content/uploads/2019/09/190925-onderzoeksrapport-capita-selecta.pdf>

- *Ruimere toelatingscriteria*

Leergeld neemt ook de gezinnen mee die net boven de inkomensgrens van de gemeente zitten maar wel financiële problemen ervaren. Voor Leergeld is de bestedingsruimte doorslaggevend. Daarnaast kijkt Leergeld naar de actuele bestedingsruimte waardoor ook gezinnen die te maken hebben met een plotselinge inkomensdaling een beroep kunnen doen op de stichting” (einde citaat).

“Je wordt gepest als je ouders geen spullen voor je kunnen kopen. Zelfs kinderen van 13 jaar weten dit. Ik ben blij dat hij nu gewoon een tas heeft”

Financieel: hard werken voor voldoende middelen

De vele aanvragen maakten dat medio 2019 even sprake is geweest van onvoldoende inkomsten om alle aanvragen te kunnen honoreren. Door de welwillende bijdragen van fondsen, met name van fonds Kinderhulp, is 2019 uiteindelijk afgesloten met een klein verlies. Gelukkig was er in 2017 en 2018 nog een klein positief saldo. Al met al is er echter weinig reserve voor tegenslagen.

Inkomsten	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Subsidiënt/donateur			
1. Gemeente Amsterdam ¹⁾	€ 150.000	€ 170.000	€ 170.000
2. Subsidie SZW verstrekkingen kinderen ²⁾	€ 189.970	€ 151.250	€ 119.215
4. Fondsen en donaties voor steun kinderen ³⁾	€ 30.360	€ 202.750	€ 212.499
5. Fondsen t.b.v. project ‘Investeren in vrijwilligers’ ⁴⁾	€ 10.000	€ 35.000	€ 35.000
6. Fondsen t.b.v. start Leergeld en evaluatieonderzoek	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Totaal	€ 390.330	€ 569.000	€ 546.714

Uitgaven	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Aantal kinderen met steun in natura Leergeld A'dam	650	1300	1500
Aantal verwezen kinderen (o.m. stadspas aanvragen)	744	500	410
Totaal ⁵⁾	1394	1800	1910
Verstrekkingen aan kinderen ⁶⁾	€ 161.667	€ 300.000	€ 271.743
Vrijwilligerskosten (42 vrijwilligers per 31-12-2019)	€ 51.394	€ 53.000	€ 66.774
Personele kosten voor de verstrekkingen aan kinderen	€ 128.083	€ 140.000	€ 139.652
Kantoor, administratie en controlekosten	€ 34.621	€ 40.000	€ 45.225
Evaluatieonderzoek Lectoraat Armoede Interventies HvA		€ 36.000	€ 31.680
Totaal ⁷⁾	€ 375.765	€ 569.000	€ 555.074
Resultaat	€ 14.565	€ 0	-/- € 8.360

Toelichting bij de financiële resultaten

1. De gemeente Amsterdam subsidieert de personeels- en organisatiekosten van Leergeld Amsterdam. Daarnaast mag het resterende deel van de subsidie ook besteed worden aan steun voor de kinderen en vrijwilligerskosten.
2. De subsidie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is alleen voor het aantal kinderen dat in enig jaar meer wordt geholpen dan in het jaar ervoor. Dat verklaart de relatief hoge subsidie in startjaar 2018 en de afname van subsidie in 2019 ondanks de forse stijging van het aantal kinderen.
3. In 2019 waren er 20 donateurs, waarvan Fonds Kinderhulp verreweg de grootste was.
4. In 2018 en 2019 ontving Leergeld Amsterdam donaties van drie fondsen voor het project ‘Investeren in vrijwilligers’. Dat project is inmiddels afgesloten.
5. Eén kind kan in meerdere jaren verstrekkingen hebben gehad. Het totaal in de tabel op pagina 4 is daarom lager dan de optelsom van jaren.
6. Eén kind kon in 2018 meer verstrekkingen hebben gehad. In de loop van 2019 is dat voor kinderen met een stadspas teruggebracht naar één verstrekking per kind, maar bleven er meer voor kinderen zonder stadspas.
7. De hoge organisatiekosten zijn het gevolg van de startfase van Leergeld Amsterdam, het onderzoek HvA en de inzet voor moeilijk vindbare gezinnen. In de toekomst moeten die kosten max. 25% van de exploitatie zijn.

“Ik had het geld niet en ik ben gewend om weinig geld te hebben dus ik ben constant aan het goochelen om alles voor elkaar te krijgen. Dit heeft mij wat lucht gegeven. Als ik het niet had moest ik het ergens anders vandaan halen en dat is ingewikkeld. Het heeft mij ontlast van het zoeken naar geld”

Verder in 2020

Leergeld kan het werk niet alleen. Wij werken daarom graag samen met drie soorten partners:

1. Organisaties die contact hebben met de gezinnen met een krappe beurs. Dat kunnen scholen zijn, jeugdhulp, schuldhulp, welzijnsorganisaties, of informele organisaties van werkende armen, zzp'ers of ongedocumenteerden. Zij kunnen gezinnen aanmelden op de website van Leergeld Amsterdam.
2. Collega kindvoorzieningen, zoals PakjeKans en de scholierenvergoeding van de gemeente, Jeugdfonds Sport, Jongerencultuurfonds Amsterdam, Jeugdeducatiefonds en SINA. Een gezin, dat daar steun kan krijgen, helpen wij graag op weg.
3. Leergeld Amsterdam zoekt gecombineerde publiek – private funding voor de steun aan arme kinderen. Omdat het gaat om kinderen, die Amsterdamse burgers zijn, is Leergeld Amsterdam blij met de subsidie van de gemeente Amsterdam. De toeloop van aanvragen bij Leergeld is echter groter dan de gemeentelijke subsidie. Daarom zijn donaties nodig, die helemaal ten goede komen aan de kinderen of, indien afgesproken, aan vrijwilligers of aan de projecten van Leergeld Amsterdam. Media-aandacht en acties naar fondsen, bedrijven en particulieren houden de samenleving bovendien scherp om aandacht aan deze kinderen te blijven geven.

Een speciale plek ruimen wij hier graag in voor onze ambassadeurs in het Comité van Aanbeveling⁹. Zij dragen de steun aan kinderen in armoede een warm hart toe en helpen ons om dat de maatschappelijke aandacht te geven, die dat verdient.

“Mijn dochter is uiteindelijk op kamp gegaan en heeft het daar heel leuk gehad. Ik ben blij dat ze niets heeft gemerkt van alle moeilijkheden om dat reisje te realiseren”

Projecten

Leergeld Amsterdam heeft voor haar belangrijkste activiteiten in 2020 zes projecten opgezet, waar fondsen, bedrijven, serviceclubs en particulieren gericht voor kunnen doneren (www.leergeldamsterdam.nl/doneren):

- ‘Kinderen van werkende armen’. Ouders met kleine baantjes en ZZP'ers met wisselende inkomens. Deze staan niet als zodanig geregistreerd, wat extra inspanningen vraagt om hen te bereiken.
- ‘Ongedocumenteerde kinderen’. Ze mogen er niet zijn en toch zijn ze er. Gelukkig mogen ze wel naar school, maar geld voor boeken, bijles en andere basisvoorzieningen is er meestal niet.
- ‘Schoolreizen, fifty-fifty met de school’. Leergeld betaalt 50% van de schoolreis, als de school de andere 50% voor zijn rekening neemt, en strijdt zo tegen segregatie.
- ‘Meer kansen door bijles’. Kinderen uit gezinnen met een krappe beurs hebben soms hard bijles nodig, bijvoorbeeld vanwege taalachtergrond of laaggeletterdheid. Als school bijles nodig vindt, vergoedt Leergeld die.
- ‘Mee kunnen doen met een fiets’. Als school, sport, muziek of dans ver weg zijn, mag dat geen belemmering zijn om mee te kunnen doen.
- ‘Laptops’. Leergeld doneert laptops, als een gezin die niet van de gemeente krijgt. Zeker met de groei van het digitale onderwijs krijgt Leergeld Amsterdam veel aanvragen voor laptops.

Van 145 laptops in 2019
naar ??? in 2020

Vastgesteld in het bestuur¹⁰ van Leergeld Amsterdam¹¹ op 8 april 2020,
M.C.J. Dresen, voorzitter
www.leergeldamsterdam.nl

“Ze is veel vrolijker! Haar rekenen is stukken verbeterd. Ze is veel zelfverzekerder. Het geeft haar een goed gevoel dat het nu beter gaat.”

⁹ Comité van Aanbeveling: Paul van Oosten, Arjan Vliegthart, Wanda de Kanter, Richard Korver, Ariëlle de Ruijter, Jelle Jolles, Jelle Houtsma, Roeland van Geuns, Lieke Thesingh, Sandra Newalsing.

¹⁰ Bestuur: Berry Bock, Coen Dresen, Dick Jansen, Perihan Utlü, Martin Verbeet.

¹¹ Leergeld Amsterdam, Krelis Louwenstraat 1–D03, 1055 KA Amsterdam, 020-7749025, Bank NL36 RABO 0315 1428 04, KvK nr. 67210783, info@leergeldamsterdam.nl

Extra inzet voor de 20% kinderen in arme gezinnen die we nog niet bereiken

Leergeld symposium, 30 september 2019

“Armoedebeleid moet meer zijn dan een bezemwagen”. Dit zei staatssecretaris Van Ark tijdens het symposium van Leergeld Amsterdam. Zij en wethouder Moorman pleitten voor een integrale aanpak van armoede.

Hoe lang zullen er nog kinderen zijn die niet op schoolreis meegaan door gebrek aan geld? Dit probleem bestaat al zo'n 30 jaar. Het is te gek voor woorden dat dat nog steeds niet veranderd is. Zo leidde gespreksleider Jamila Aanzi de paneldiscussie op het Leergeld symposium op 30-9-2019 in.

Bij al die extra schoolkosten zijn de scholen vaak de gebeten hond, maar onderwijspecialist Ariëlle de Ruijter vindt dat niet terecht. Want scholen kunnen een belangrijke rol spelen om kinderen gelijke kansen te geven. Zet arme kinderen niet apart, niet door ze bij een schoolreis thuis te laten, maar ook niet door ze op school apart te behandelen, aldus Ariëlle de Ruijter. Daarom moet er zo snel mogelijk een eind komen aan al die extra ouderbijdragen, die segregatie in de hand werken. Gelukkig zijn er mooie voorbeelden van scholen die dat met een integrale aanpak anders doen. Maar dat hangt nog veel te veel af van het individuele schoolbestuur.

Wethouder Marjolein Moorman ging nog een stapje verder. Uitsluiting via schoolgelden zou niet moeten mogen, alleen kan een gemeente zoiets niet opleggen. En zelfs Staatssecretaris Tamara van Ark van Sociale Zaken en Werkgelegenheid kan dat niet zonder haar collega van Onderwijs. Ze pleitte daarbij voor een integrale aanpak, anders wordt ik de chauffeur van de bezemwagen van het landelijke inkomensbeleid. Voor zo'n integrale aanpak is zeker iets te zeggen maar dan moet die er ook komen.

Voor ouders in de zaal kan het niet vlug genoeg gaan. Zij vertelden hoe pijnlijk het is voor een kind om niet mee kunnen op schoolreis of als je zoon met 18 jaar van voetballen af moet. Zoiets blijft een kind een leven lang pijnlijke voelen. Om dat als ouder mee te maken, doet ook veel pijn.

Bovendien gaat het om heel veel kinderen, liet armoede-expert Roeland van Geuns zien. Zo'n 27.000 kinderen in Amsterdam, bijna een kwart van alle kinderen. En dan te weten dat hun kinderen later ook vaker in armoede belanden. Vuistregel is dat 80% van de kinderen heel goed geholpen is met algemene maatregelen, maar voor de andere 20% is maatwerk nodig. Dit kost grosso modo net zoveel als de voorzieningen voor die 80%.

Dat kinderen in minima gezinnen steun nodig hebben, was totaal geen punt van discussie. Neuropsycholoog prof. Jelle Jolles liet zien dat armoede de hersenontwikkeling remt. Dat leidt tot achterstanden, die kinderen niet meer inhalen. Daarom wil hij vooral inzetten op begeleiden en trainen van ouders om hen te laten zien dat kinderen uitdagingen en prikkels voor de ontwikkeling van hun hersenen nodig hebben. Ouders kunnen spelenderwijs een voorbeeld zijn door voor te lezen, te bewegen en spelletjes te doen.

Het klassieke antwoord op armoedeproblemen van voorzieningen zoals Leergeld is: steun die kinderen met een scholierenvergoeding, contributie voor een sportclub, muziekles, een schoolreis of bijles. Het onderzoek van Roeland van Geuns laat zien dat dat inderdaad werkt. Niet alleen omdat kinderen dan meer kansen krijgen, maar ook omdat ouders, die zich ontlast voelen, meer aandacht krijgen voor de ontwikkeling van hun kind.

Men kan zich afvragen of steun aan kinderen in armoede geen alibi dreigt te worden voor tekorten in het inkomensbeleid. Het één sluit het ander echter niet uit. Enerzijds zijn ervaringen van ouders en van organisaties zoals Leergeld signalen aan overheden om het inkomens- en armoedebeleid te verbeteren. Anderzijds is er actuele nood die niet kan wachten, waarbij particuliere voorzieningen en de overheden elkaar nodig hebben om ook die kinderen te steunen, die anders geen steun krijgen (de '20%').

Gezin uit Zuidoost dat bestaat uit een moeder met 2 kinderen. Het jongste zoontje is prematuur geboren en het oudste zoontje heeft reuma. Ze hebben veel ziekenhuisbezoeken afgelegd en moeder had het er zwaar mee. Na het huisbezoek heeft Leergeld haar kunnen helpen met: betaling van de voetballen van haar oudste zoontje via het Jeugdfonds Sport, een bed voor haar oudste zoon, een squala abonnement (een educatief softwareprogramma om spelenderwijs schoolvakken te oefenen) voor haar oudste zoontje en een verjaardagspakket via Jarige Job. Moeder is heel erg blij dat zij Leergeld heeft benaderd, omdat ze nu het gevoel heeft dat er een last van haar schouders is komen te vallen.